

Szerkesztőség
 Arad, Acsev-palota,
 Kiadóhivatal:
 Balf. Regels Ferdinand 22,
 (József főherceg-ut.)
 (Aradi Nyomda Vállalat.)
 Sürgönycím: Közlöny, Arad.
 Telefonszám:
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYSEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 300 Lel.
 Fél évre ... .. 180 Lel.
 Negyed évre ... .. 90 Lel.
 Havonta ... .. 30 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
 vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Pénzhisztéria.

Az utolsó napok közgazdasági vibrálásában — a pénzpiacra a valuták áresésének napjait fekete napoknak szokták jelezni — észrevehetően megnyilatkozott a pénzvérkeringésének néhány abnormitása. A leu áresése az, ami körül ezek az abnormitások jelentkeztek. Az emberek egyik része teljesen pesszimistikusan fogta föl a helyzetet és már-már egy pénzügyi debacle-tól lehetett tartani itt Aradon is. A zürichi és párisi jegyzések mögött néhány spekuláns és néhány, a spekulációtól távolálló tőkes a román valutának azt a tragédiáját látta lelki szemei előtt kialakulni, amely tragédia utólrta a legyűzött közép-európai államok jelentékeny hányadát. Azok azonban, akik a győztes Románia valutáris jólétét összetévesztették a megszállott és a jóvátétellel agyonanyargalt Németországgal vagy Ausztriával, keservesen csalódtak.

Ami a múlt héten lejátszódott itt Aradon, az studiuma lehetne a háboru után lepergett idők valutahullámzásában elmerülő spekulánsoknak és nyereszkeskedésre vágyók higgadt megfigyelőinek. Akik a leu esésére és a dollár vég nélküli emelkedésére spekuláltak, keservesen csalódtak. Amikor most a dollárhossz megindult, a pénzintézetek és a magánosok még akkor is vettek dollárt, amikor ez már a 300-hoz közeledett. A zavarosban hakászók és a rémhírterjesztők egész sora fokozta ezekben a napokban a leu iránti bizalmatlanságot és ezzel a bizalmatlansággal szemben a dollár iránti bizalmat. Az osztrák koronának és a márkának szomorú példaa rémitgette itt egy héten keresztül az embereket.

Mindig vannak gyöngé, judicium nélküli és önállóan gondolkodni nem tudó, hiszékeny emberek, akik felülnek ezeknek a kávéházi leu-Konradoknak és ezek a szédült és a román valutában nem bizó urak vesztett fejjel rohannak és rohantak a dollárspekulánsok karjai közé. Aradon két nap alatt milliókat vesztek el helyi nagykereskedők és vállalkozók. A dollár tudniillik két nap alatt egy harmadával esett, ami annyit jelent, hogy akik zuhanó lelekben dollárt vásároltak nagy mennyiségben, egy harmadát veszítették el a befektetett tőkének.

Tény az, hogy a leu még mindig nem mondható teljesen fölgvögült, vagy végleg arrivé európai valutának. Azt is nagyon jól tudjuk, hogy hosszú gyógyprocesszusra van szükség, amíg a mi pénzünk elér arra a valutáris nivåóra, amelyet a kontinens valutáinak sorában megérdemel. Ehhez azonban mindenkéfelett higgadt türelem kell. Az *Aradi Közlöny* hosszú ideje hirdeti azt a meggyőződését, hogy a leu minden biza-

lomra érdemes és ettől a meggyőződésünktől sem a leunak, sem a franknak semmiféle ingadozása nem térít bennünket el még akkor sem, ha a leu újabban a frank uszályaként is szeretik ömlegetni. Csak annak lehet hite ebben, aki nem áll ingatag alapon és csak annak lehet bizalma a leu jövőjében, aki a valuták sikamlós partettjén nem szaladgál ide-oda, hanem szilárdan áll és kitart a leu végleges feljavulásának politikája mellett.

Az *Aradi Közlöny* jelezte elsőnek, hogy külsőben van a devizaközpont felállítására. Ennek az intézménynek legfontosabb jelentősége abban van, hogyha okosan, céltudatosan és a kereskedelmet és az ipart meg nem bénító módon létesítik, akkor a leu ráterelődik arra a lendülő ivre, amelyen áthaladva magas nyugvóponton stabilizálódik. Természetes, hogy a devizaközponttól megint csak remegnek azok az urak, akik spekulatív észjárásukat a leu iránti averziókban élük ki. Am nekünk minden eszköz szívesen látott arra, amely ennek a gazdag országának valutáját: a leut kiemeli a balkáni valuták sorából és odaállítja nivóban és értékben a svájci frank, a dollár és az angol font mellé.

Valahogy ezzel is úgy vagyunk, mint azzal a katonával, aki higgadtan, hideg szemmel és nyugodt körültekintéssel állt a fronton. Ezt a katonát nehezebben érte seb, nehezebben fogta golyó és nehe-

zebben verte le a lábáról a fronttumulus. Azt, aki ma így áll a pénzügyi frontokon, körültekintő módon, higgadtan és hideg szemmel, azt nem érheti pénzügyi katasztrófa. De aki kapkod, elsiklik, spekulál és elkapat-

Bezárják a bucuresti egyetemet

(A kormány erélyes rendszabályai. — Idegenek csak üres telket vásárolhatnak.)

Bucurestből Jentik: Az itteni egyetem rektorátusa ma a következő kommunikét bocsájtotta ki: Az egyetem tanácsa február 1-én és 3-án megtartott teljes ülésén foglalkozva azokkal az excessusokkal, melyeket a hallgató urak még az egyetem belsejében is elkövettek, az előadásokat február 8-ig ideiglenesen beszüntetni volt kénytelen. Tekintetbe véve, hogy ezen idő alatt történtek tüntetések a főváros utcáin, a hallgatók ezzel tanujelét adták annak, hogy a tanuláshoz szükséges nyugodt lelkület, amely rendes munkát és összetartást követel, nincs meg. Ezekből az okokból, de főképen az excessusok megismétlődésének elkerülése végett az egyetemi tanács február 3-tól az iskolaév végéig bezárta az egyetemet, valamint az egyetemmel kapcsolatos összes intézményeket, a kliniká-

ja magát a hisztéria hullámaiban, aki eldobálja a román valutát csak azért, hogy spekuláljon és nem tart ki mellette, az magára vessen, ha belebukik és a valutahisztériából gyógyíthatatlan pénzügyi ideg sokkja lesz.

kat, laboratóriumokat, deákmenházakat, kantinokat és diákokthonokat. *Vlădescu* prorektor.

Duca Kultigyminiszter fogadta az összes külföldi lapok munkatársait és kijelentette előttük, hogy a kormány a legerélyesebb intézkedéseket fogatosította az antiszemita tüntetések megakadályozására.

A kamara tegnapi ülésén *Dobrescu* a kisajátítások körüli visszaélésekről terjesztett elő sürgős interpellációt. A visszaélések orvoslását kérte a földművelésügyi minisztertől. *Constantinescu* földművelésügyi miniszter az idegen állampolgárok ingatlan vásárlásainak megakadályozásáról terjesztett be törvényjavaslatot. Rámutatott arra, hogy a jó valutájú idegen állampolgárok könnyen magukhoz kaparintják a fontosabb ipari és kereskedelmi gépontokon a vezetői féktelen ingatlanvásárlásaikkal, amint azt Bécsben és Berlinben is megtették. A

Művész-fotografiák.

DUDITS ANDOR.

A csendes budai hegyek között él egy festő-kolónia. Csupa jóhangzású név, beérkezett művész, keresett piktor. Ott van a művésztelep az első kerületben. Felmegyek az Orlay-utcán, kissé jobbra kanyarodom a Mátyóki-uton. A Kelenhegyi-ut és a Mátyóki-ut sarkán kert közepén kétemeletes épület. A Kelenhegyi-utra néző fronton hatalmas ablakok. Már kívülről lát szik, hogy itt vannak a műtermek. Az első emeleten becsengetek *Dudits Andor* festőművész lakásába. Alacsony termetű, pápaszemű, bo rotvált arcú ur fogad. Bemutatkozunk. Maga a művész. Bevezet a tágas szalónba. Csupa műkincs, szőnyeg. A falakon értékes festmények. Elmondom, hogy legujabb alkotására vagyok kíváncsi. — Szi veskedjék átfáradni a műterembe.

Északra néző, tágas, világos helyiség. Jobboldalt hatalmas vászon. Címe „Eskü a vérmezőn”. Erről az alkotásról beszéljen maga a művész:

— Megbízást kaptam, hogy

örökítem meg azt a történelmi momentumot, amely a Vérmezőn lefolyt, amikor Horthy kormányzó a kommün bukása után letette az esküt. A képet 1920-ban kezdtem festeni. Közben meghívást kaptam Gyöngyösre, ahol az új templom freskóit festettem. Visszatérve Budapestre folytattam a megkezdett munkát és nemsokára befejeztem. Februárban kiállítottam a Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában s azután a Történelmi múzeumban nyer elhelyezést. A hét és fél méter hosszú és három méter széles képen egy történelmi momentumot örökíttem meg minden különösebb célzat nélkül. Az alakok a mai Magyarország vezetői. Az előtérben Horthy kormányzó áll, aki leteszi az esküt. Szemben vele József főherceg és a fia teszik le az esküt. A csoportokban ott vannak Simonyi-Semadam Sándor volt miniszterelnök, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, gróf Bethlen István, Huszár Károly, Rakovszky István akkori Házelnök, nagyatádi Szabó István, Zadravecz tábori püspök, Csernoch János herceg-

primás, Petry református püspök, Raffay református püspök, Prohászka Ottokár, Rákosi Jenő. Valamennyien szépen elhelyezkednek a csoportban, noha az életben politikai ellenfelek. Ismétlem, a képenek nincs egyáltalán semmi célzata, csupán egy történelmi mozzanat megörökítése. Nemrég meglátogattott Horthy kormányzó és József főherceg. Mindketten elragadtatással nyilatkoztak a festményről.

Megkértem, mondjon el valamit pályájáról, működéséről.

— Főként freskókat festettem. Egyik legsikerültebb alkotásom a kassai domban levő Rákóczi-emlék, amely Rákóczi egész életét felöleli. Ezzel a munkámmal megnyertem a Greguss-díjat, amelyet előttem Szinnyey és Benczur megszavazva kaptak. Az idén Strobilt tüntették ki a Greguss-díjjal. Van nek freskóm Breznóbányán, Fiumében — ezt már megsemmisítették — és Sátorajauhelyen. Ez a falfestményem Rákóczit az onódi országgyűlésen ábrázolja. Itt van egy tanulmányfejem. Mária királynőt, IV. Béla magyar király nejét

törvényjavaslat szerint az idegen állampolgárok csak üres telkeket vásárolhatnak. A kamara a javaslatra kért sürgősséget megszavaz-

ta és ezután az ülést bezárták. A legközelebbi ülést a keddi ünnepnap miatt csak szerdán fogják tartani.

Aradkereskedői a piac visszahelyezéseért

(Állásfoglalás az árdragítási törvényjavaslat ellen. — Követelik a szabad kereskedelmet. — Nagygyűlés a Vadász-kürtben)

Vasárnap délelőtt nagyszabású gyűlés keretében foglalkoztak Arad kereskedői az árdragítási törvénytervezettel és a piac visszahelyezése kérdésével, ezzel a két nagy jelentőségű problémával, amely nemcsak a kereskedőket és termelőket, hanem a közönséget is szerfelett érdekli. A nagygyűlést az *Aradi Kereskedők Köre* és a *Sfatul Negustoresc* aradi fiókja együttesen hívta össze. *Ádám György* és *Faragó Rezső* elnökölték a közös gyűlést, amelyet a Vadász-kürt-étterem külön helyiségében tartottak meg vasárnap délelőtt tíz órától délig. Az elnökség nagy asztalánál *Adler Andor*, *Baross Lajos dr.*, *Burza Cornel*, *Domán Sándor*, *Hegyi Albert*, *Kneffel Lajos*, *László Dezső*, *Moldovan János*, *Papp Illés*, *Popescu* stb. foglaltak helyet. Megjelent *Zima Tibor* a város képviselője is. A nagy terem zsúfolásig volt tele érdeklődőkkel a város fogyasztó közönsége köréből is.

—
Szabad kereskedelmet.

A tárgysorozat első pontja az új árdragítási törvény tervezete el

ábrázolja. Egyik nagyobb kompozícióhoz szolgált studiumul. Már 250 ezer koronát akartak adni érte, de nem szívesen válok meg tőle. Azután tekintse meg ezt a kompozíciót a baloldali falon. „Haláltánc” a címe. Még az orosz forradalom hatása alatt készült, de igen aktuális a magyar viszonyokra is. A Halál mint terroriu lovon ül, a kasza zászlórúddá lett, amelyen a vörös lobogó leng. Előtte barrikádokra rohanó munkások. A barrikádok alján holttestek, köröskörül tűz és pusztulás. A Halál pedig vigyorog, hogy sikerült ismét a pusztulásba kergetni az embereket. Amint elkészülök ezzel a nagy vázsnommal, el szeretném küldeni az utódállamokba, önökhöz Aradra is. Sokat hallottam Aradról. Tudom, hogy ott miért közönség van, csak az a baj, hogy félreismerek a magyarországi festőművészeket. És ez érthető is. A műkereskedők tömegével viszik le a vásári munkákat, amelyekkel rontják a magyarországi művészek presztízsét. Ha a miért közönség nem ülne fel a műkereskedőknek, hanem fölvenné a kapcsolatot a művészekkel, sokkal olcsóbban jutna értékes képekhez. Ugy tudom, hogy a román kormány a legnagyobb jóakaratot tanúsítja a magyar képművészek iránt és maga *Mária* román királyné is pártolja őket. Hallottam, hogy a román királyné nemrég megvásárolta egyik képe-

leni állásfoglalás volt. Dr. *Szöllösi Zsigmond*, az Aradi Kereskedők Köre főtitkára ismertette a tervezetet, amely bevezető és záró szavaiban azt hangoztatja minden közgazdasági hozzáértővel egyetelműen, hogy a drágaság a háboru utáni gazdasági és pénzügyi dezorganizáció következménye, termelési, szállítási és valutáris okokból ered a mérhetetlen árulamlámsz, abban a kereskedőnek a legminimálisabb része lehet és a legolcsóbb árakat kényszereszközökkel nem lehet létrehozni, hanem csakis a szabad kereskedelem szabad versenyével, legkevésbé lehet pedig eredményt elérni ármáximálisokkal, — mindezek ellenére mégis a tervezet a teljesen luxusárak kivételével minden árura máximális árakat akarna szabni. Ez a tervezet tehát teljesen képtelen arra, hogy a legkisebb javulást is hozza, ellenkezőleg teljes felfordulással fenyeget. Ezen felül a legmegalázóbb intézkedéseket tartalmazza, a feljelentők jutalmazásával, az alaptalan feljelentők büntetlenségével és az eddiginél is

met. Én szívesen lemennék Erdélybe, de már öreg vagyok, nem bírom az ut fáradalmait. De ha több kollégám összeállna, én is szívesen adnék néhány képet.

Ezután az erdélyi festőművészekről beszélgettünk.

— Sajnos, keveset ismerek. Jól ismerem *Thorma Jánost*, azután *Papp Sándort*, aki Budapesten tanára volt az iparművészeti iskolának. Ugy tudom, Erdélyben él *Gyárfás Jenő*. Hát ő Münchenben nagy hírnévnek örvendett. A „*Tetemrehívás*”-sal és a „*László király esküjé*”-vel itthon is az elsők közé került. Itthon azután átadta az államnak a „*Tetemrehívás*”-t, valamiért megneheztelt és duzzogva visszatért székely házájába. Kár, hogy visszavonult, a magyar festőművészet egyik büszkesége lehetett volna.

Megmutatta kisebb képeit: tájképek, tanulmányfejek, rajzok és egy most készülő oltárkép. Szavoszt *Emil földbirtokos sárbogárdi pusztáján* korán elhunyt fia emlékére templomot építtetett, ennek az oltárképe lesz a *Madonna*. Ezután még hosszadalmasan elbeszélgettünk a kommun előtti viszonyokról. Elmondotta, hogy a művészeket nem bántották. Különben a művészek nem is vették nagyon komolyan az egészet, egyedül *Kernstock Károly*, aki már az előtt is politizált és ezért kellett emigrálnia.

Károly József.

rosszabban szervezett ítélő bizottsággal teljes jogbizonytalanságot hozna létre. — Arad kereskedői e tervezet ellen felvették a harcot és a kereskedelmi kamara útján, a Bánáti Szövetség útján, ahol ugyan csak az aradi kereskedők főtitkára volt az előadó és részletesen kimutatták a javaslat hibáit, amelyek lehetlenné teszik, hogy ez megvitátás alapja is lehessen. Bejelentette az előadó, hogy a kritikának máris megvan a hatása, mert a kormány új bizottságot rendelt ki új tervezet készítésére. Ebben azonban csak négy regátbeli kamarai elnök vesz részt, tehát olyanok, akik az itteni viszonyokat és jogszabályokat egyáltalában nem ismerik.

Moldovan János szólalt fel és nagy tetszéssel fogadott hosszabb beszédben tört lándzsát a kereskedelem teljes szabadsága mellett, amely nem tehető felelőssé a háboru utáni gazdasági viszonyok bajiért, ellenben megtisztítandó mindazon elemektől, amelyek hozzávaló jog, tudás és lelkiismeret nélkül bemocskolják ezt a tisztességes gazdasági faktort. Nem árdragítási törvények,

a kávéházi kereskedők kiirtása tisztíthatja meg a kereskedelmet attól, amit a tisztességes kereskedelem nagy egészének irnak a terhére.

A gyűlés egyhangulag elfogadta azt a határozati javaslatot, hogy táviratilag és a *Sfatul Negustoresc* bucarestii vezetősége útján is kéri a minisztert, tegye teljesen félre az eddigi tervezetet és az új javaslatot előkészítő bizottságba hívja meg az itteni szakkörök által kijelölendő szakembert.

Vissza a piaccal!

Faragó Rezső ismertette ezután a piac visszahelyezés ügyét. Lényegében ez is a kereskedelem szabadságának ügye: a város központján volt, minden forgalmi vonal találkozásánál képező és évtizedek alatt kiválóan berendezett piacot máról-holnapra áthelyezték a *Piața Catedralei*re (Thököly-térre) az érdekeltek megkérdése nélkül. Az érdekeltek: és pedig nem csupán a környék kereskedői, hanem a város minden részéből való polgárok ezrei a város fejlődésének jól felfogott érdeke nevében felebbtek ez ellen, küldöttség járt az akkori prefektusnál, aki a felhangzott érvek megfontolására a küldöttek újabb meghívását helyezte kilátásba.

Az ez ellen beadott felebbezésre a minisztériumban kilátást nyújtottak a viszonyok ismerete alapján a piac visszahelyezésére, a felebbezés iratai azonban a várostól az eltelt sok hónap alatt sem kerültek fel a minisztériumba. Indítványozza, hogy küldöttség menjen a prefektushoz, kérje a piac visszahelyezését, vagy az iratok azonnali felterjesztését a minisztériumhoz.

A beszéd alatt állandó lelkes helyeslés hangzott fel és főleg a nagyszabású polgári hallgatóság, és a piac ellátói újra és újra hangoztatták:

— *Vissza a piaccal! Vissza a piaccal!*

Egyetlen ellenkező hang nem hallatszott. Még azok is a visszahelyezés mellett vannak, akik a *Catedralei*-tér közelében laknak és a tényleges áthelyezés előtt ettől valami jót reméltek. És viharosan tiltakozik a gyűlés az ellen, hogy a piac esetleg megosztassék. — *Amann János* ujaradi kizgazda szólalt fel és szintén a piac visszahelyezését követelte arra a térre, amelynek a neve *Szabadság-tér* volt az előtt és a kereskedelem szabadságát jelenti most a visszahelyezés

Küldöttség megy a prefektushoz.

Zima Tibor szólalt fel ezután az általános felhívásra. Közölte, hogy most érkezett *Bucurestiből*, ahol a város ügyeivel foglalkozott és mint a kereskedőknek külön is képviselője, természetesen elsősorban járt utána a város kereskedelmét érdeklő ügyeknek. Az árdragítási törvény

tervezetét

a miniszter az eléje jutott kritikák alapján végleg elejtette. Tényleg négy regátbeli kamarai elnökből alakult új bizottságot rendelt ki új szöveg készítésére. Minthogy a csatolt területek kamarái közt egynek sincs ez idő szerint tényleges kereskedő elnöke, ezért csak regátbeliek kerültek bele ebbe a teljesen szakköztségekbe. Reméli, hogy így is hasonlíthatatlanul jobb munkát fog születni és a kritika legalább is elfogadható tárgyalási és kijavítási alapot fog kapni.

A piac visszahelyezési ügyben teljesen azon a nézeten van, hogy azt egészében azonnal vissza helyezni és a mai állapotnál csak a megosztás lehetne szerencsétlenebb. Eljárt a minisztériumban. Az ügy referense véletlenül járt Aradon és annak idején az *Avram Iancu* (Szabadság) téri piac óriási méreteit és gyönyörű rendjét látva és csodálva maga is a megosztás ellen foglalt állást és kijelentette, hogy amint az iratok felérkeznek, azonnal intézkedik a minisztérium a visszahelyezés elrendelése iránt. Csatlakozik ahhoz, hogy a jelenlegi prefektushoz, mint közigaztási vezérfelügyelőhöz is, küldöttség menjen az elnökségek vezetésével és kérje a piac visszahelyezését, ami a közvetlenül érdekelt kereskedőknél is sokkal fontosabb érdeke Arad városának, amely gazdasági hátterének nagy részét elveszítvén, kétszerezsen van ráutalva arra, hogy a vidéket minél könnyebben hozzáférhető módon kösse magához.

Ádám György és *Faragó Rezső* elnökök kihirdették a hosszsan tartó lelkesedéssel hangoztatott egyhangú határozatot, amely szerint küldöttséget vezetnek a

prefektushoz a piac teljes visszahelyezéseért, s ha ennek itt most formai akadály voltának, a felbezési iratok azonnali felterjesztéséért, hogy a közkívánság teljesítése a minisztériumban vitessék keresztül.

Apponyi helyett — Teleki Pál.

(A magyar politika hírei.)

Budapestről jelentik: A külügyi bizottságban nemrég elnököt akartak választani. Akkor gróf Apponyi Albert és Pekár Gyula egyenlő szavazatot kaptak s így a választást elhalasztották. A kormánypárt megállapodott, hogy az új szavazásnál az elnökségre gróf Teleki Pált jelöli. Friedrich István e hónap 15-én indul külföldi útjára, amelynek az a célja, hogy programját megváltoztassa.

A magyar diák-kongresszus tünepi díszülése vasárnap volt a régi országházban Nagy Iván, a Mezőn elnöke megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a szegedi és volt pozsonyi egyetemeken nem hajjták kellő erővel végre a numerus clausus, aminek az a következménye, hogy a szegedi egyetem orvosi fakultásán 37 százalék a zsidó. Követeli a numerus klaususnak az oklevelek nosztrifikálására való kiterjesztését is. Hangoztatta, hogy a magyar diákság törhetetlen hűséggel ragaszkodik a kormányzó személyéhez. Vár Tibor azt indítványozta, hogy sürgősen kobozzák el Károlyi Mihály vagyonát és fordítsák az egyetemi és főiskolai hallgatók segélyezésére. — Ugyanebből a célból emelik fel a tőzsdeadót is.

A történelmi osztályok.

(Zichy János beszéde a Széchenyilakomán.)

Budapestről jelentik: A Nemzeti Kaszinóban vasárnap tartották meg a szokásos Széchenyilakomát, amelyen gróf Zichy János beszélt. Széchenyi István jóslata óta sok idő múlt el, de olyan korszak, amelyben a nemzet egyénisége teljes nagyságában kifejlődhetett volna, még nem következett be. Magyarország látszólagos hatalma, nagysága és súlya Széchenyi óta abban az időközben volt legnagyobb, amely a kivégzést a világháborútól elválasztotta. Két főreklvívott ekkor egymással elkeseredett harcot és fogyasztotta a nemzet erejét. Az az idő, amely 1867-től 1914-ig lefolyt, nem volt Magyarország fénykora azért, mert ez az időköz is telítve volt küzdelmekkel. Azután bekövetkezett a vérzivatar. Az, hogy mégis él és élni fog a magyar nemzet, annak oka a tradíciókhoz, a folytonossághoz, a történelmi osztályokhoz, a történelmi nevekhez, így a Széchenyi nevéhez való ragaszkodásban rejlik. Széchenyi — bár paradoxonnak látszik — konzervatív és szabadelvű volt, szívében és elméjében modern. Ma két típus van, az egyik elvész a múltban, a másik beierohan a mérhetetlen jövőbe. Mindkét irány improduktív. Konzervatívnak kell lenni, amennyiben a nemzet élete követeli, de egyuttal haladóknak is az új időkkel. A történelmi osztályoknak újból vezetőnek kell, mert végzetes bűn lenne, ha most félreállanának.

Fakuló fotografiák. (Arcképsorozat a régi Aradról.) Reicher Károly.

Str. Josif Vulcan (Kazinczy-utca), Laczay-ház. Az udvaron a pinceajtó nyílásánál egy széles vállú, tagbaszakadt öreg ember hatalmas fejszével fahasábokat szakít szerteszéjjel. Nyilván ez lesz Reicher Károly volt városi főügyész, akiről azt mesélik, hogy hetvenkét éves korára reggel öt órakor kel. Jókai-regényt olvas és vidáman birkózna akármelyik fiatal nehéz-súlyval. Megállok előtte, megmondom a nevemet, más semmit. Hatalmas természetet kifeszíti, a fejszét bevágja a fába, föltürt ingujjait visszatűrögeti és ezt mondja:

— Nahát ha valami régi butort akar látni, mert biztosan ezért jött, nézzen meg engem! Fát vágok.

Betessékel a szobáiba, megkínál egy rövid szivarral és mint a ki tudja, hogy mi a fakuló fotografiák sémája, szépen, lassan, tempósan recitálni kezd:

— Harminchét esztendeig szolgáltam Aradon. Huszonhárom évig mint alügyész, a többi mint főügyész. Politikával sohasem foglalkoztam, csak a hivatalom érdekelt, annak éltém és az egészen felitatótt. Önérzettel mondhatom, hogy az ilyen öreg városi nyugdíjasokat el szokták felejtetni, az em lékezés át se suhan rajtuk, de akiket nem felejtettek el, azok között büszkén vallom magam elsőnek. A polgártársaim becsülésére rászolgáltam, felelős állásban vagyont nem szereztem, szegény ember maradtam, de testben és lélekben erős. Amikor nyugdíjaztattam magam és elbacsuztam Urbán Iván főispántól — nem volt az sablon-szerű bucsu, mert szerettük egymást az Ivánnal, akkor azt mondta nekem, hogy gondoskodik valami királyi kitüntetésről. Nekem ez nem kellett. Harminchét évi szolgálatom alatt egyetlen egyszer sem jubiláltam. Van három leányom férjénél, egy fiam Makón vasutas. Ez a pályám.

— És a magánélete?

— Hát öt órakor fölkelek, minden áldott reggel hat órakor a minoritáknál misét hallgatok, hiszek a vallásban, erre nevelt az anyám. Fél hétkor feltűröm az ingujjamat kimegyek az udvarra fát vágni, hát reggelként elmulatok egy másfél órát ezzel is. Hat hét alatt megesszek egy vagon fát. Másfél órában hetvenkét éves vagyok. A vallásos érzés lelki erőt ad. Naponta öt-hat órát olvasok, az is szórakozás. Azt kérdezi, hogy mit olvasok? Jókai Mórt. Van annak olyan regénye is, amit négy-szer olvastam. Olyan író volt, a kij nemcsak szórakozni, de tanulni is lehet. Ilyen ma nincs.

Szivarozunk, mind a ketten jó kait idézzük. Aztán Reicher megint visszatér a pályájához.

— Ha újra születnék, — mondja, — megint városi főügyész lennék. Olyan pálya ez, hogy minden felelősségérzés mellett is nem valami sematikus közigazgatási körbefutás, hanem van benne minden: jogászi tudomány, földművelés, malomipár, gyerektartás, a hogy jön. Érdekes dolog. Nehéz pálya, jó pálya, de én úgy mosakodtam, hogy nem örölt fel. Harmincegyen érettségiztünk együtt, rajtam kívül az évfolyambeliékből még csak hárman vannak életben: Péczely Elek nyugalmazott főszolgabíró, Avarffy Ferenc ügyvéd és Kovácsics temesmegyei árvaszéki elnök. A többiek mind elmentek már.

Az AAC. Karneválja.

(Jelmezes és műsoros estély a Központban.)

Az Aradi Atlétikai Klub minden tekintetben kitűnően sikerült álarcos és jelmezes estélyt rendezett szombaton este a Központszállóban. A táncot hangulatos, kedves műsor előzte meg, a farsangi menetet ügyesen és ötletesen rendezték. A műsor első száma Adler Marcsa táncszáma volt, aki táncával frenetikus hatást ért el. Táncfantáziát lejtett egy "Párika Jancsival" a kezében és rutinja, ritmikus mozgása megérdemelt sikert hoztak a kis művésznőnek. Rényi Józsa egy klasszikus darabot zongorázott nagyszerű technikával, kitűnő felfogásban. Weiszberger Irén és Weiszberger Sándor modern táncduettet lejtettek finom eleganciával, amelyet a közönség tapsaira meg kellett ismételnök. Schöner Margit egy román táncot aratott sikert. Végül a műsor utolsó számaként az AAC úri handája játszott magyar dalokat olyan nagyszerűen, hogy a jelenlevő cigányzenészek is fölfigyeltek. Érzésben, játékban akár hány hivatásos cigánybandát felkímül az útibanda. Kár, hogy olyan ritkán lépnek a közönség elé művészetükkel, mert amit produkálnak az már művészet, a magyar dal tökéletesen szép tolmácsolása. Sok tapsot kaptak, úgy, hogy programjukat meg kellett toldani. Még a műsor megkezdése előtt a cigány rázendített és kezdődött meg a farsangi felvonulás. A felvonulást az old boy-ok, az AAC öreg kakasai nyitották meg, akiknek élén Szablóczky János haladt a fején hatalmas fehér posztóból varrott kakas-fejjel, fantasztikus kosztümben, a kezében fekete fényezett ruddal, amelyen művésziesen kifáragott kakasfej ült. Ő volt a főszertartásmester. Azután jöttek dr. Palágyi Jenő elnök, Huschovszky József Karnevál herceg, dr. Korányi Barna főfőkapitány, Hehs Márton ellenfőkapitány, Holló István, Rózsa Imre, Horváth József, dr. Földes Béla, Wolff Gusztáv, Zalay Sándor, dr. Egry Gyula, dr. Schmidt János, Prokopetz Emil, Nyáry Emil, Nagy Imre, Radviczky László, dr. Olasz Pál, Hendl János, Péterffy Ákos, Ordekt László és Bogsán Károly, a többi kakasok. A kakasoknak is kakasos bot volt a kezükben, kar-

Reicher az íróasztalához nyúl, egy lila levélpapírost vesz ki és felolvassa, ami írva van. Öt- vagy Sír Lajosné írta a megható sorokat, az a Sír Lajosné, aki ti zenőt esztendeig volt alkalmazottja a városi ügyész irodának. Bol dog új esztendőt kíván Reicher Károlynak.

— Látja, ez az én királyi kitüntetésem. Nem egészen nyilvános, de nekem mégis értékes. Ezért és ilyen levelekért érdemes volt harminchét esztendeig vesződni.

Nem hiába megy Reicher naponta reggeli misére a minoritákhöz. Biztosan ott tanulja az alázatot, amit Krisztus prédikált, s amiről ma megfedezkedik a differenciált ember. Erről is, meg a reggeli favágásról is.

Fekete Tivadar.

jaikon pedig piros, babos magyar ruhába öltözött hölgyek jöttek. A Karnevál herceg karján Janka Jenőné lépett a bálterembe, mint Karnevál hercegnője szép és érdekes díszrel a hajában. Azután pedig az érdekesebbnél-érdekesebb jelmezesek tömege következett. Az estély közönsége reggelig a legjobb hangulatban mulatott együtt. A szépségverseny első díját Martonossy Böske, második díjat Páskaj Ili nyerte. Az estélyen megjelent estélyi ruhás hölgyek következő névsorát becsajította a rendezőség rendelkezésünkre:

Laczay Endréné, Prokopetz Emilné, Péterffy Ákosné, Csillagné, Kenderessy Józsefné, Stauber Józsefné, Friedrich Zoltánné, Szablóczky Jánosné, dr. Irina Gergelyné, Somogyi Jenőné, Zalay Sándorné, dr. Korányi Barnáné, Nagy Imréné, Kozma Jánosné, Egry Gyuláné, Gergely Alajosné, Brassay Ernőné, Diószeghy Józsefné, Helmár Miklósné, dr. Schmidt Jánosné, Lautner Mátyásné, Medveczky Györgyné, Königstorfer G.-né, Indra Jánosné, Wolff Gusztávné, Kalánka Pálné, Vas Andorné, Frankl Alfrédné, Szentesy Péterné, Obeikó Mihályné, Balajthy Béláné, Füzes Józsefné, Kornis Mártonné, Timkó Lajosné, Rotár Sándorné, Reiner Józsefné, Institoris Antalné, Belegszászy Lajosné, özv. Varjassy Árpádné, Kiss Sándorné, Schwarz Miksáné, Bauer Gyuláné, dr. Angol Istvánné, Oppenheimer Mórné, Komlód Józsefné, Némethy Emilné, Gantner Antalné, Szentgyörgyi I.-né, Vermes Jenőné, Martzy Béláné, Blaskovits Lajosné, Amigó Rezsőné, Schwelengraber Kálmánné, Hehs Mártonné, dr. Olasz Pálné, dr. Weil Károlyné, dr. Simó Károlyné, Kintzig Lászlóné, Dömötör Lászlóné, Demjáné, báró Pop Aurélné, Kintzig Gézáné, Bánhidy Sándorné, Hady Antalné, Kálmán Lászlóné, Berecz Károlyné, Szabó Györgyné, Hanzu Nestorné, Horváth Erzsé, Diel Rózsi, Szablóczky Magda, Weiszberger Irén, Martonossy Böske, Répásy Annus, Nagy Irma, Zikó Ilma, Egry Lici, Diószeghy Gizella és Pirooska, Schmidt Janka, Medveczky Margit, Lautner Vilma, Wolff Mici, Kalánka Manci, Vass Margit, Füzes Böske, Bayer Iluska, Hollósy Magda, Timkó Ella, Kádás Pálné, Institoris Boriska.

Institoris Lenke, Institoris Annus, Páskuj Ilke, Zimmermann Elza, Adelman Böske, Szentgyörgyi Elvira, Mihályi Baba, Bon Eliz, Martzy Hajnalka, Blaskovits Ilus, Fodor Sári.

Jelmezben jelentek meg: Janka Jenőné (Karnevál hercegnője), Gaál Erzsike (cigányleány), Bap-pert Klárka (hollandi leány), Kovács Zsófia (Pierette), Heimann Betti (Pierette), Medveczky Sándorné (angol gentleman), Pécsy Ilus (rokoko), Indra Margit (Colombine), Gencsy Béláné (török nő), Bossányi Ica (pipacs), Kalánka Mariska (kínai leány), Lőrincy Ilus (Pierette), Bayer Ilus (cigány leány), Königstorfer Böske (Pierette), Königstorfer Stefi (Pierette), Blaboky Annus (sakk), Blaboky Margitka (bolgár), Medveczky Margit (japán gésa), Berecz Baba (spanyol cigány), Beregszászy Mancsi (kéményseprő), Beregszászy Ilonka (szobalány), Miengend Etti (Pierot), Rácz Erzsike (Pierette), Lipitsch Nóra (apród), Frankel Lali (Pierette), Renciczky Gusztávné (ördög), Lukács Böske (Paprika Jancsi), Scherhag Böske (Pierette), Bihari Buri (kalaposleány), Hamza Annuska (piros róza), Bihari Etus (hollandi lány), Komlódy Gizella (ballerina), Oppenheimer Lonci (buzakalász), Pucher Magda (piccolo), Pucher Zoltánné (jósno), Schwarz Böske (Paprika Jancsi), Angel Magda (hollandi leány), Angel Lolly (bécsi mosónő), Faix Jakvuesné (cigányleány), Goodl Gizella (szobalány), Hornig Félixné (Pierette), Némethy Irma (kéményseprő), Kövesdy Kató (ördög), Máteffy Mariska (mosónő), Házy Marv (szalonkor.)

Izgalmas tolvaj-hajsza.

Vakmerő lopás a vasúti állomáson

Az utóbbi időben napról-napra érkeznek feljelentések az aradi államrendőrséghez, amelyekből valószínűnek látszik, hogy egy szervezett zsebtolvaj banda működik Aradon. A gyakori zsebtolvajlások megakadályozására a rendőrség a legerélyesebb intézkedéseket fogantatotta, azonban a detektíveknek és rendőrszemeknek minden ébersége kárba vész a tolvajbandával szemben. Ma délelőtt páriát ritkító vakmerőséggel végrehajtott zsebtolvajlásról tettek feljelentést a rendőrségnek. Angel Zachariás vidéki gazda a délelőtti vonattal érkezett meg az aradi vasútállomásra. A nagy tolongásban sietve igyekezett előre, hogy az állomás előtt kocsit kapjon. A mikor az állomás kapuja elé ért, valaki hirtelen megragadta kabátját és ott a nagy tömeg ember közepette megdöbent merészséggel belenyúlt belső zsebébe és még mielőtt Angel megakadályozhatta volna kitépte zsebéből a pénztárcát. A meglepett ember megragadta támadójának kezét, de az kiszakította magát és elvegyült a tömegben. A támadást többen látták, de a lopás oly csodálatos gyorsasággal történt, hogy megakadályozni nem lehetett. A helyszínen posztoló rendőr azonnal odasietett és megakadályozta, hogy az érkezett utasok kijussanak az állomásról. Megakartak motozni minden embert, de erre nem került sor, mert észrevették, hogy egy fiatalember el akar osonni a tömegből. Utána siettek, de az futásnak eredt. Üldözőbe vették az illetőt, akiről bizonyossá vált, hogy ő a vakmerő

tolvaj. Izgalmas hajsza keletkezett az állomáson - veszteglő vagyonok között. A menekülő támadó fél órai bujkálódás után eltűnt az

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától). Február 2-án jól sikerült műsoros estét rendeztek a Központi Katolikus kör kamaratermében. Rövid volt a műsor, de igazán kedves, intim hangulat uralkodott. A prókógot dr. Vass István mondta; magas szárnyalású beszédében üdvözölte a családi estére egybegyűlteket. Utána Uray Manyika játszott magyar dalokat, amivel megérdemelte a közönség hosszantartó ünneplését. Daubner Sárka és Erzsike, Bakó Annuska és Zsuzsika jártak ezután magyar táncokat, amit lelkes, szünni nem akaró tapsorkán közt megismételtek. Utána Lázárné Dióssy Nusi énekelt. Zongorán kísérte dr. Wagner Józsefné. Az ünnepléshez szokott Dióssy Nusi is nem mindennapi ünneplésben részesült. Kedvesen és közvetlenül adta elő Bakó Annuska Petőfi „Szeget szeggel” című költeményét. Ezután jött a műsor fénypontja: dr. Pásztor Sándorné Petőfi-dalokat énekelt, zongorán kísérte a szerző: Homonnay Lajos. (Reszket a bokor, Nem tesz fel a lány, Nehéz, nehéz a szívem, Híres város az Alföldön). Annyi érzést, annyi lelket öntött énekébe, amennyi melegség, szin csendült ki hangjából. A közönség hatalmas ünneplésben részesítette és virágokkal halmozta el. Majd Várnai Jenő színművész adta elő nagy hatással Várnai Antal „Tanu” című költeményét. Bakó Annuska és Zsuzsika kedélyes box-tánca után a lelkes hangulat még magasabbra hágott, mikor a „Ritka buza, ritka árpa” hangjai mellett megkezdődött a tánc. Az ifjuság, különösen az egyetemi hallgatók és az örökké jókedvű lányok így muhadták át Karnevál karjain lejtve az éjszakát. Mindnyájan egy igen kedves, vig' este emlékével távoztak kivilágos virradatig tartó tánc után. Az estélyen jelen voltak névsora a következő:

Hasics Stefánia, Gaál Árpád, Szabó Ferenc, Kádas Aranka, Pálosné, Dedinszky Vladimírné, Alanka Ilonka, Raskó László, Bazlay cs. őrnagy, Lammert Károly, id. Balla Ákos, ifj. Balla Ákos, Szeclezky Zoltán, dr. Felletár József, Sárközi Ferenc, Mohaupt Ágostonné, Loboda János, Barna Bertalan, Özv. Guld Elemérné, Bogdán Albert, Bogdán Viktor, Bittera Dezső, dr. Vass István, dr. Vass Istvánné, Vass Klára, Schiff Zsigmond, Herczegh József, Francis Adolf, Balogh Zoltán, Balázs Géza, özv. Varjassy Jakabné, dr. Halász István, Kirchleimer István, Polinger Lajos, dr. Daubner Imre,

Üldözők szemé elől. A pénztárcában 10 ezer 920 lei és fontos iratok voltak. Angel Zachariás feljelentést tett a rendőrségnek.

Fugl Ödön, Irsay József, Bot Ferenc, Gaál Lajos, Lenkey Ferenc, Institoris Gyula, Nagy Arisztid, Patik Sándor, Korányi Bernát, Richter Nándor, Bakó Dávid, Somogyi János, Petrosz Gyula, Szcepkovszky Teofil, Dulté Albert, özv. Till Károlyné, Gazdy Imre, dr. Pásztor Sándor, Lipót János, dr. Köcsky Gáborné, Petrovics rendőrkapitány, Mihály József, Rudnay Béla, Bittera Marcsa, Ecse di Lukács, dr. Derecsky járbiró, Stumberger Oszkár, Borsos Miklós, Arany Dénesné, Neumann Oszkár és családja, Vallov Flóris, Weisz Hugó és neje, dr. Felletár Emil, Ferreri Sándor, Jankó Gyula, Kobenraus Károly, Kömöves László, Pecsénye Jenő, Höniges Félix, Wolter Ede, Tichy ezredes, Bruckmann Száva és neje, Maszlik Lajos, Sztruhár György, dr. Vági János, Juhász László, Smetana József, Sibian Gyula, Kepes Ármán, Lőrinczy János, Fehér István, Hammer Rudolf, Hirt Ferenc, dr. Szász főorvos, dr. Pesztessi László, dr. Etelvári Zsolt, Szabó János, Walder Béla, dr. Major István, Tahallovszky Anna, Máday Sándor, Unger Ferenc, Purgl János, Kovács József, Boár Károly, dr. Valkányi Dezső, Homonnay Lajos, dr. Homonnay Andor, Czobor Ottó, Kriegl Rezső, Témes Rezsőné, Keuser Péter, dr. Flipp Rezső, Halász Lajos, Laboda Ernő, Boross Zoltán, Szántó István, Turzsek Lajos, Pálffy Hubert, Soós Lajos, Kató Vilmos, Regényi Kálmán, Urbányi Sándor, dr. Farkas József, Jámbory László, Vass István, Gyulay Dezső, Lösch százados, Balogh László, Szathmáry Géza, Hankai főhadn., Rózsa József, dr. Zimmermann Károly, Horváth Dezső, Markó Ferenc, Simai Béla, Albert Ferenc, Baja Gyula, Moravék István, özv. Priegl Paula, László Béla, dr. Neszár Gyula, Benedek Antalné, dr. Major Sándor és neje, Somogyi Ágoston, Forrai János, dr. Fülöp Lajos, Kustyan Lajos, dr. Szathmáry Zoltán, Kehrér Károly, Csernovics Diodor, Gyulányi Rezső, Vigyázó Ferenc, Bene Gyula, Neidenback Sándor, Hehs László, Láng János, Tapolcsányi Kálmán, Lakatos István, Hetz Gyözöné, dr. Abafi György, Elberskern Sándor, Hengerits Istvánné, Zsilinszki Pál, Muth Rezső, dr. Kelemen Endre, Gyulás Lászlóné, Ferray Béláné, Jakab Márton, Porevitz Géza, Vlasits Károly, Kerekes Tivadar, dr. Eissen Gyula, Cseley Pálné, Farkas Jenőné, özv. Zeller Gézané, Haszlinger Ferenc, Lajtha József.

Hogy áll a leu?

Február 5-én fizettek 100 leuért:
Párisban 765 frankot
Zürichben 250 frankot
Budapesten 1300 koronát
Bécsben 33000 koronát

Járványok a „szent helyen.”

(Zarándoklás a látó asszonyhoz.)
Az Aradi Közlöny tegnapi számában foglalkozott a zemplén megyei Kolcsmező községben történt eseményekkel. Egy Schaffa Ilona nevű parasztasszony előtt állítólag megjelent Szűz Mária. A fantasztikus hírre tízezrek zarándokoltak Kolcsmezőre, ahol a tömegéből már mindenütt és mindenben csodákat lát. Ma érkezett távirati jelentés szerint a zarándoklók tömege a halálos járványos betegségek csiréit szórta szét. Kolcsmezőn és az összes környékbeli falvakban pusztít a tifusz és a sariach. Néhány nappal ezelőtt még különvonatokat kellett indítani, a kolcsmezői „látó asszony” házához, hogy a fanatizált tömegek meglássák a szent helyet. Eddig csak két fát mutogattak, amelyeken megjelent a Szent szűz és ma már öt fán látják a szent megjelenését. A hívők vak áhitattal nézik a kijelölt fákat és mutogatják a jelenést, hol ott a fákon semmi sem látszik. A tömegszuggeráció járványszerűen terjed. Azokat, akik semmit sem látnak a szent fákon, megverik a hívők. A napokban két plébános, ment ki a helyszínre, hogy megnézze a csodát. A plébánosok végignézték a szent fákat, azonban kénytelenek voltak kijelenteni, hogy nem látnak semmit. A két plébánost nem bántották a hívők, de mélyen megsértve kényszerítették őket, hogy távozzanak a szent helyről. Eddig a zarándokok ezrei jártak naponta Kolcsmezőre. Két vagy három nappal ezelőtt azonban megváltozott a helyzet. Az érdeklődés megcsappant, alig 50-60 ember megy naponta Kolcsmezőre. Ennek az az oka, hogy a környékbeli falvakban pusztít a tifusz és a sariach. A hatóságok eddig semmi intézkedést sem tettek a zarándokok megakadályozására.

A kastély-rablás.

(Helyszíni vizsgálat Merczyfalván)

A merczyfalvai Féger-kastély ellen elkövetett rablótámadás ügyében megindult a vizsgálata. Dr. Hermann János timisoarai főügyész helyettes és dr. Farchesch József vizsgálóbíró a helyszínre utaztak és megkezdtek a kihallgatásokat. A vizsgálat adataiból és a vallomásokból a következő újabb részleteket sikerült megtudnunk.

Február 1-én éjjel 1 óra tájban valaki megkongatta a kastély jelző harangját. Szeifert Vanda házvezetőnő a földszintre sietett és látta, hogy a harang mellett három egyenruhás ember áll. Egyik közülük, aki csendőrmesternek volt öltözve, közölte, hogy kocsira és lovakra van sürgősen szüksége és követelte, hogy nyissa ki a házvezetőnő a rácsot, mert négy szemközti akar beszélni. Amikor az asszony erre nem volt hajlandó, a három ember baltákkal kezdte a rácsot fessegetni, és sikerült is azt feltörnien. Amint a rablók bejutottak, első dolguk

volt a telefon-vezetékét elválni. Azután fölmentek Téger Oszkár szobájába, revolvert szegeztek a meglepett emberre és követelték a pénzét. Amikor Téger átnyújtotta a 18 ezer leit tartalmazó tárcáját, a rablók feltörték a szekrényeket és az összes található ékszereket elvitték. A rablók teljesen otthonosan viselkedtek a kastélyban, ami arra enged következtetni, hogy a helyzettel tájékozott emberek követték el a tettet. A vizsgálat megállapította, hogy a cselédség egyetlen tagja sem vett részt a rablótámadásban. A rendőrség a csendőrséggel karöltve folytatja a legerélyesebb nyomozást.

HIREK.

Tea-délután a prefekturán.

(A Román Nőegylet mulatsága.)

A Román Nőegylet jól sikerült tea-délután rendezett tegnap délután 3 órai kezdettel a vármegyeháza közgyűléstermében. A tea-délután, amelynek jövedelmét a Nőegylet leányiskolájának fenntartására fordítják, a késő esti órákig a legvidámabb hangulatban tartott. A táncos a Dolj-ezred zenekara szolgáltatotta a zenét. A résztvevők közül a következők neveit sikerült megkapnunk:

Georgescu János prefektus, Daschievici és Manu tábornokok, Marcus Mihály dr. és neje, dr. Beles Jenő volt alispán és neje, dr. Robu János főpolgármester és neje, báró Popp Aurél és neje, Boneu Vazul helyettes alispán, Ghermann Dante tanár, dr. Costina Jenő és neje, Popoviciu Gh. és neje, dr. Botioc Elek és neje, Mladin Miklós volt alispán és neje, dr. Ispravnic Sever és neje, Nasta Victor és neje, Racovita N. és neje, Miclescu N. és neje, Ileana I. és neje, Staiacu mérnök és neje, dr. Petrutiu Iustin, Tatu János és neje, dr. Serb N., dr. Cucu Vazul és neje, Sambateanu ezredes, Georgescu ezredes és neje, Stanciu Miklós tanár, Moldovan József tanfelügyelő, Jacob Lázár és neje, dr. Teposu N., Popescu Haralamb sziguranca-főnök és neje, Negreanu ezredes, dr. Tamasdan Livius, dr. Costa György és neje, dr. Cotioiu Romulus, Popa Constantin városi tanácsos és neje, Nachtnébel László és neje, Stamatiad Sándor, Dolga Imre és neje, Cernatescu N. és neje, Motorca Romulus és neje, Trailescu nővérek, dr. Pascutiu Silvius és neje, Burdan Viorika, dr. Bradean Athanasz megyei főorvos, dr. Angel István polgármester, dr. Pascutiu Traján, Tischler mérnök, dr. Gregorovicu István, dr. Raicu, dr. Veliciu, dr. Lutai Cornél, Raicu Florika, dr. Papp Tivadar és neje, Bogdan Tullia igazgatónő, Motorca nővérek, Ionescu nővérek, Dimitriu A. G. és neje, Demian Baba, Tesits Elena, Cernea nővérek és még többen.

— Az egyesülés ünnepe az iskolákban. Az aradi tanfelügyelőségen ma az elemi iskolák igazgatói megbeszélést folytattak a holnap megtartandó iskolai ünnepségekre nézve. A megbeszélésen elhatározták, hogy holnap délelőtt az összes aradi állami elemi iskolákban impozáns módon ünneplik meg az egyesülés ünnepét, amelynek programját szavaltok, ének- és zeneszámok teszik. Az egyes iskolák igazgatói és tanárai ünnepi beszédet mondanak, majd a növendékek ünnepi isten-

tiszteletre vonulnak. Az összejövetelen részt vett Moldován József tanfelügyelő is, aki nagy buzgósággal fáradozik azon, hogy a holnapi ünnepségek minden tekintetben sikerültek legyenek. Itt említjük meg, hogy az aradi középiskolákban is rendeznek ünnepségeket. Ezen a napon természetesen a tanítás az összes iskolákban szünetel. A görögkeleti templomban délelőtt 11 órakor ünnepi istentisztelet lesz. Az üzletek nyitva tarthatók, a gyárakban és hivatalokban dolgozhatnak.

— Elutaznak a békekövetek. Lausanneból táviratozzák: Az angol és török béke delegátusok hazakészülönek. Az olaszok sem remélik a békét. A törökök a legutóbbi angol-francia konfliktus nyomán azt akarják, hogy Törökország különbékét kössön Olaszországgal és Franciaországgal. Az angol delegátus szerint a helyzet igen komoly. Az olaszok kedden utaznak el Lausanne-ból. Az orosz delegátusok fele már elutazott. A törökök terjedelmes választ küldtek a szövetségeseeknek, amelyben kifejtik ellenvéleményüket a mossuli és magánjogi kérdésekre. Curson lord vasárnap estére jelezte elutasítását.

— A sziguranca hivatalos órái. Az aradi állambiztonsági hivatal (sziguranca) a mai naptól kezdve hivatalos óráit reggel nyolc órától délután két óráig tartja.

— Uj egyenruha a pénzügyőröknek. A napokban rendeletet fog kibocsájtani a cluji (kolozsvári) pénzügyi vezérigazgatóság, amely szerint a pénzügyőrség egyenruháját megváltoztatják. Az új egyenruha világoskék színű lesz és a hozzávaló sapka olyan, mint az angol tengerészti szaksapkája: lapos és ellenzős.

— Tűzoltók közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartották meg az aradi önkéntes tűzoltók közgyűlésüket. Az egyesületi év nagyobb eseményeiről Záray Jenő parancsnok, kari elnök emlékezett meg. Örömeinek adott kifejezést, hogy intézetek és magánosok mintegy 12.000 lei adományt jutattak a karnak, mert a csekély 7500 lei városi segélyből az önkéntes tűzoltóság existenciáját nem tudná biztosítani, bár e segéllyel szemben a kar összes tűzoltó szereit bocsájtja a városi tűzoltóság rendelkezésére. Felsorolta a kar társadalmi tevékenységét, szölte a testületi kivonulásokról, az év folyamán előfordult tüzesetekről, több példával igazolta, hogy a város aránylag kisszámú tűzoltósága dacára tűzbiztonsági szempontból mennyire szerencsés. Pöhm János vaskereskedő, egyesületi pénztáros az év bevételeiről és kiadásairól tartotta meg beszámolóját s a számadatokból megállapították, hogy a karparancsnokság közepes bevételei dacára, személyi felszerelésekre 23 ezer leit fordított. A pénztári jelentés után a tagok, akik az év folyamán beléptek a karba, fogadalmukat letették, majd Barth Rudolf szakasparancsnokot alparancsnokká választották meg egyhangúlag, míg a számvizsgáló-bizottság elnöke: Issekutz Géza, az Aradmegyei Takarékpénztár cégjegyzője lett. A szép számban megjelent működő és alapító tagok lelkes hangulatban ünnepezték a közgyűlés végeztével a parancsnokságot, mely eredményes működésével, szakirányú vezetésével a kart nemcsak felszinen tartja, hanem 89. év után felvirágoztatja.

Dr. Beles Jenő alispán távozása.

(Ma adta át hivatalát.)

Dr. Beles Jenő Aradvármegye volt alispánja ma délelőtt átadta hivatalát. Dr. Beles Jenőt már egy esztendővel ezelőtt kinevezték aradi közjegyzővé azzal, hogy egyelőre tovább vezeti az alispáni hivatalt. Dr. Beles, aki a harmadik aradi közjegyző lett volna, eddig nem tudta új hivatalát elfoglalni, mert közjegyzői iroda létesítéséhez szükséges lakást nem tudott kapni. Már akkor, a mikor román új esztendő napján üdvözölte a megye tisztviselői kara az alispánt, kijelentette válasszában, hogy rövidesen át fogja adni hivatalát: Szombaton a pre-

fektura Bucarestből táviratot kapott, a melylyel dr. Beles Jenő az alispáni hivatalától fel lett mentve. Dr. Beles Jenő négy évig állott a megye alispáni hivatalának az élén, amelyet mindenkor a megye lakosságának teljes meglegedésére vezetett. Felekezeti és nemzetiségi különbségeket nem ismert és úgy kulturális, mint közigazgatási téren lelkiismeretes munkásságot végzett, amely szép és értékes eredményekhez juttattatta. Előzőkeny modorával számos tisztelőt és barátot szerzett magának Arad új közjegyzője.

— Könyvszakértők az adóki-
vetésnél. A romániai könyvelők és könyvszakértők egyesületének aradi tagozata tegnap délelőtt a Viktoria Takarékpénztár épületében levő állandó helyiségében tartotta közgyűlését, amelyet az egyesület főtanácsa január 28-ára hívott össze. Január 28-án azonban nem tartották meg a közgyűlést, mert az egyesület tagjai nem jelentek meg kellő számban. A tegnap tartott gyűlésen Ádám György takarékpénztári vezérigazgató, az aradi tagozat elnöke mondott megnyitóbeszédet, amely után Pacuráriu Brutus a Banca Centrala helyettes igazgatója, az egyesület aradi titkára megállapította, hogy az idén nem merülnek többé fel a nehézségek, mert az egyesület működése már törvényhozásilag is biztosítva van. Aki az egyesületnek nem tagja, az semmiféle hatóság előtt, mint hivatalos könyvszakértő nem szerepelhet. Az egyesület aradi tagozatának első nagyobb hivatalos ténykedése, hogy az aradi pénzügyigazgatóság felkérésére tíz tagot jelöltek ki, akik az adóki-
vetésnél, mint könyvszakértők fognak a pénzügyigazgatóság rendelkezésére állani.

— Apponyi fia — völegény. Budapestről jelentik, hogy gróf Apponyi Albert fia, gróf Apponyi György eljegyezte herceg Odeschalchi Zoárd Margit nevű leányát.

— Az orth. izr. jótékony-egyesület közgyűlése. Az aradi orth. izr. „Poel Zedek” jótékony egyesület vasárnap este a Szent-Pál utcai Teierholcz-féle vendéglőben rendezte évi közgyűlését tartotta. Zimmer Vilmos elnöki megnyitóját a múlt évi jelentést olvasták fel, majd a tisztikar megválasztására került a sor. Az elnök beszámolt az egyület múlt évi működéséről és kérte a tagokat, hogy továbbra is buzgón munkálkodjanak a „Poel Zedek” érdekében. A tisztikar a következő: Védnök: Schreiber Joakim főrabbi; elnök: Zimmer Vilmos, alelnök: Markovits Májer, pénztáros: Bergman Jakab, ellenőr: Weisz Márton, jegyző: Steiner Jakab, gondnokok: Chilevits Sámuel, Hönig Gyula.

— Aradiak a temesvári Karneválon. Szombaton este nagyszabású Karnevál-estély volt Timisoarán (Temesvárott) a tisztikar kaszinóban, a melyn aradiak is résztvettek. Ott volt Popescu Haralamb sziguranca-főnök is. Farsang királynőjévé is aradit választották dr. Vörös Lászlóné személyében, aki Pierette jelmezében általános tetszést aratott.

— Egészségét óvja, ha „Olla” gummit használ.

— Az Aradi Anya- és Gyermeke-
védő Szövetség ez uton fejezi ki legmélyebb köszönetét Arad város egész társadalmának azért a támogatásért, amelyben február hó 1-én rendezett estélye (Rózsa-Bar) részvételével. A műsor minden egyes száma, a hölgyek fáradhatatlan tevékenysége és önzetlensége, az egész társadalom áldozatkészsége és támogatása egyaránt komoly tényezői voltak az est erkölcsi és anyagi sikerének. A lapok téves informálása következtében a szereplő hölgyek névsorából hiányoztak Winkler Rudoliné, Winkler Mici, Winkler Józsefné, Merle Gézané, Bauer Gyuláné, Kiss Lajosné, Kohlmann Arminné, Molnár Lászlóné és Csige Sári urhölgyek, kik szintén a buffetnek voltak lelkes munkaerői. Fogadják mindnyájan hálás köszönetünk legmélyebb kifejezését s kérjük a társadalmat, hogy a jövőben is tartsa meg szeretetében és pártfogásában egyesületünk humánus tevékenységét. Vásárhelyi Janka elnöknő s. k., Dörner Jánosné al-
elnöknő, a vigalmi bizottság elnöke.

— Ne féljen az időjárás változásaitól. Hülestől, hurutól megóvja testét, ha állandóan Brázay sósbort szesz-t használ. Kapható mindenütt!

— Tavasz divatlapokat vegye meg gyorsan, árak emelkedőben. Kelet hírlapiroda.

— Cipész-bál. Szombaton este a Fehér Kereszt nagytermében az aradi cipészek és csizmadiaik kitünően sikerült táncmulatságot rendeztek, amelyen szépszámú közönség jelent meg és a késő reggeli órákig jó hangulatban mulatott. A befolyt jövedelmet az özvegyek nyugdíjalapjára fordítják.

— Az Aradi Athletikai Klub elnöksége köszönetét fejezi ki ezuton is mindazoknak, akik a február 3-iki estély körül fáradoztak. Elsősorban Laczay Endréné urasszonynak, aki, mint az estély védnöknője, a rendező-bizottság körültekintő irányításával létre hozta az egész sikerében gazdag estélyt. Köszönetet mond a lelkes hölgygárdának, a cukrászdában kifejtett fáradhatatlan tevékenységéért, továbbá a műsor művészeinek és mindazoknak, akik adományaikkal és felülfizetéseikkel a mulatság erkölcsi és anyagi sikerét előmozdították.

— Sebestyén Jenő tánciskolájában a harmadik táncanfolyam kezdők részére f. hó 12-én kezdődik. Fel-
nőttek részére a divatos salontáncokat három óra alatt tanítja. Beiratkozások naponta 5-7-ig Str. Eminescu (Deák F. u.) 28.

— Merénylet a bolgár miniszterelnök ellen. Bécsből jelentik: A Grazer Tagespostnak jelentik Szófiából, hogy Sztambulinszky miniszterelnök ellen akkor, amikor a nemzetgyűlésből autóján távozott, négy ember merényletet követett el. Bombákat dobtak a miniszterelnökre és többször rálöttek. A bombabarobbanások és a revolverlövések következtében a sofőr meghalt, a miniszterelnöknek az autón ülő egyik szolgálója és egy rendőr súlyosan megsebesültek. Sztambulinszky azonban teljesen sértetlen maradt. A merénylőt le tartóztatták, akiről megállapították, hogy egy komitáciszervezet tagja.

— Házasság. Glück István és Keleti Gizi folyó hó 4-én házasságot kötöttek Aradon.

— A szentannai Petőfi-délutánon, amely pénteken folyt le teljes sikerrel, a műsort Denikó István ipartestületi elnök magvas megnyitóbeszéde vezette be. Az ünnepi beszédet Bérczy Lajos, a Kölcsey-Egyesület főtitkára mondotta. Szép volt Rác Kis Béla cimbalomon előadott nyitánya. Petőfi-verseket szavaltak igen ügyesen: Revilák Nusika, Szentendrey Béla, Revilák Agnes, Scherer János, Kreitler Joli, Eberlein Babka és Budeán György. A szentannai férfiak teljesen kidolgozott számaival kétszer szerepelt. Schneider József talpraesett rövid beszédben német nyelven vázolta Petőfi nagyságát. Hubert Mihály ismert zeneszerző gyönyörű rap-szódiját adta elő, zúgó tapsokat aratva. Zeneszámokkal még Szilbereisz Rózsi, Kreitler Joli, Eberlein Babka és Szentendrey Lajos emelték az ünnep sikerét. Petőfi dalokat — csupa új, a centenáriumba irt zene — Millich János és Szentendrey Béla énekeltek kedvesen és szépen. Mélyen meghatotta a közönséget az ügyesen felállított élő kép, mely Petőfi megdicsőülését ábrázolta. A műsort P. Jánossy Béla „Erdély felé...” c. színműve zárta be, melyben a következő szereplők tűntek ki egyes játékokkal: Scherer János, Eberhardt Rózsi, Eberlein József, Steiner Aranka, Szentendrey Lajos, Hohágyi János, Réday József, Lenhardt János, Millich Paula. A kifogástalan rendezésért Szabó Béláné, Véger Béláné és Werner Adolfné jár ki minden elismerés.

— Szeretetház-estély. Az aradi izr. szentegylet által fentartott „Szeretetház” javára tervezett nagyszabású jótékony célú estély március hó 3-án fog megtartani a Központi szálloda összes termeiben. A siker érdekében a rendező-bizottság mellett városunknak a jótékony terepén mindig élenjáró előkelő hölgyei fejtenek ki fáradhatatlan tevékenységet.

— Angolkóros, golyvás gyermekek és felnőttek Jecomalt maláta csukamájolajat használnak.

— Tisztességes munkából él. Ma levelet kaptunk Ráska Jánostól, a kiről egyik legutóbbi számunkban azt írtuk, hogy Orientsák Ferencel együtt elfogta a rendőrség. Ráska leveleiben elmondja, hogy véletlenül került össze Orientsákkal és ezért fogta el a rendőrség. A vizsgálat alatt azonban kiderült, hogy ő nem bűnös és szabadon is bocsátották. Ráska kijelenti leveleiben, hogy ő eddig is tisztességes munkából élt és ezentúl is úgy szándékozik élni.

— Az ősszel megnyílik a tanítóképző. A tanfelügyelőség mai összejövetelén ismételt felvetették az új állami tanítóképző felállításának eszméjét. Többen hanguloyozták, hogy az iskola megnyitása igen sürgős. Építkezésről egyelőre szó sem lehet és így a tanítókonviktusban vagy a reáliskolában helyeznék el a tantermeiket. Moldován József tanfelügyelő kijelentette, hogy a bucarestii országos tanügyi kongresszuson már ebben az irányban előterjesztést tett, amelynek eredménye az, hogy a tanítóképzőt még ebben az évben megnyitják, a tanárokat pedig a Regátból nevezik ki. Az új tanítóképzőt eszerint 1923. őszén már átadják a nyilvánosságnak, mert a szervezési munkálatok hamarosan befejeződnek.

— Pályázat díjnoki állásokra. Az aradi államrendőrség bejelentő hivatalában öt díjnoki állás üresedett meg. Pályázhatnak 3-4 középiskolát végzett, románul tudó férfiak. Kezdfizetés 800 lei.

— Orvossá avatás. Január 27-én a cluji (kolozsvári) egyetemen Háber Józsefet az összes orvosi tudományok doktorává avatták.

— Az „Aradi Mérnök- és Építészegylet” helyiségében f. hó 8-án, csü-

törtök délután 6 órakor Neidenbach Emil tagtársunk sorozatos előadását „Matematikai problémák az ókorban” címmel folytatni fogja. Egyetesi tagokat és érdeklődőket szívesen lát az elnökség.

— Magyar labdarugók Spanyolországban. Budapestről jelentik: Barcelonából ideérkezett távirat szerint, az UTE. szenzációs győzelmet aratott. 7:1 arányban legyőzte az FC. Európa spanyol csapatot. A bécsi Rapid 4:0 arányban verte meg a barcelonai csapatot. A párisi sajtó a legnagyobb elismeréssel ír az UTE. játékaról.

— Az Egyetértés sportegyesület szombaton este a városligeti pavilonban nagyszerű jelmezes-estélyt rendezett, amelyen nagyszámú közönség jelent meg. A jelmezes és bál ruhában megjelent vendégek a legkedélyesebb hangulatban szórakoztak. Az estély jövedelméből tekinthetős összeg jutott az agilis sport egyesület felszerelése javára.

— A Buziási Magyar Polgári Olvasókör február 10-én a gyógyteremben zártkörű jelmezes álarcosbált rendez. Álarcosok felvonulása 9 órakor este. A legszebb jelmezes hölgy díjat kap.

bólva zúgott át a sötétséget, a mikor a későbbi „világított” műsor egyik szereplője előlegesen egy még eddig nem hallott vers-egyvelegét mondott el. Ekkor kigyúltak a lámpák és komoly megnyitó szavak után dr. Nagy Orbán most már teljes megvilágításban, pompás szírna-szönyvegek között lépett a pódiumra. Érdekes keleti vonatkozásokkal és tudományos fejtegetésekkel keverten a perzsa szönyeg szövegéről tartott előadást. Ugyis, mint szaktudós, ugvis, mint a ghioroci (gyoroki) szönyegfonó telep megalkotója, de mint szellemes előadó is megérdemelte a közönség osztatlan ovációját. Bruckner L. aktuális költeményt szavalt el sok ihlettel. Egy tanulságos film vetítése és a zárószavak fejezték be a Haladás szép műsorát.

* Barabás Márton sikere. Barabás Márton az Aradon kedvelt és ismert erdélyi festőművész most nyitotta meg Oradeamarén (Nagyváradon) kiállítását, amelyről a sajtó a legnagyobb elismeréssel ír. A „Nagyvárad” című lap többek között ezeket mondja a talentumos fiatal művészről: Amit Barabás Márton ecsetjével, palletájával elérni akar: impresszionista célkitűzéseit könnyűszerrel művészi bravurral oldja meg. — Ugy hisszük, hogy Barabás Márton természetes adottságai még sem ezeken a stációkon fogják fejlődése csúcára kalauzolni, hanem azok az élmények, melyek alighanem Sisley, Van Gogh látásán váltak benne öntudatosabbá. Ezeket a mestereket elég alkalma lehetett közelebbről megismerni, hosszas külföldi tartózkodása idején. Barabás még 1913-ban ment ki Párisba, ott érte a világháború s csak három évvel ezelőtt térhetett újra vissza szülőföldjére. Érdekes, hogy Barabás Franciaországban internáltsága idején is jelentékeny eredményeket tudott fölmutatni. Idegen alattvaló léte-re őt bízták meg a loardesi „La bergere” kápolna freskóinak megfestésével. Tárata mindenesetre olyan esemény, amit vétek volna az átlagexpozíciók sorába beiktatni.

* Nagy Géza fényképész műterme állandóan d. e. 9-től d. u. 6 óráig (vasárnap és ünnepnapokon is) a közönség rendelkezésére áll. Műterem: Arad, Bul. Reg. Maria (v. Andrássy-ut) 22. sz., földszint, megyeházzal szembe.

* A nagy sikert aratott Csányi — Galetta-operettet, a Masát, szerdán este hozza ismét színre a városi színház. A darabban Balogh Boske és Bányász István csodálatosan szép táncszámokat mutatnak be. A Masa férfi főszerepét szerdán este Galetta Ferenc játssa.

* Humorban bővelkedik az aradi színház csütörtök esti darabja, az Ártatlan Don Juan. A vigjáték két héttel ezelőtt került bemutatásra Aradon és zajos sikereket ért el. Az újdonság női főszerepét Kálmán Sári kreálja, a férfi vezetőszerpét pedig Darvas Ernő játssa.

* A közönség óhajára péntek este az idény legnagyobb slágeroperettje, a Hazudik a muzsikaszó kerül színre.

* A budapesti Fővárosi Operett-színház műsorát hónapok óta Zerkovitz nagyszerű operettje: az Aranymadár dominálja. Nagy gond dal készül hetek óta az aradi társulat az Aranymadár bemutatására.

Irodalom, művészet

* Színházi műsor: Kedd: (A Polgári Négyelet műsoros estéjén) Szerda: Masa. (A bérlet). Csütörtök: Ártatlan Don Juan (B bérlet.) Péntek: Hazudik a muzsikaszó. (C bérlet.) Szombat: Aranymadár. Bemutató előadás. (A és premier-bérlet.) Vasárnap este: 7 és fél órakor Aranymadár (B bérlet.) Vasárnap éjjel: 10 és fél órakor: Aranymadár (Bérletszűnet. Hétfő este: Aranymadár (C bérlet.)

* Egy „beugrás.” A „Masa” vasárnapi előadása kockán forgott az utolsó percekig. Galetta a darab szövegírója, aki egyben Fedort a férfi főszerepét játssa, hirtelen berekedt, úgy, hogy kénytelen volt lemondani az előadást. Az igazgatóság a Csányi, a kitűnő zeneszerző fűhöz-fához szaladtak, de senki sem mert vállalkozni arra, hogy pár óra alatt betanul-

jon egy nagy énekes szerepét. Jakabffy Dezső, a színház kiváló rendezője végre is elszántan „beugrott” és végigjátszotta a darabot. Olyan bravur volt ez, aminőt egy életben nem sokat produkálhat színész. Próza és ének minden zökkenés nélkül gördült és aki nem tudta, az ugyan észre nem vette, hogy Jakabffy csak beugrott. A kitűnő művészt egész este imnepelte a közönség.

* Haladás előadás. A szombati világitási zavarok miatt egy órai késéssel kezdte meg előadását a „Haladás.” A sötétben nyugodtan várakozó közönség előtt fél hétkor megjelent az előadások vezetője és bejelentette, hogy addig is, amíg a lámpák felgyúlnak, néhány műsorszám fog elhangzani. Egy kiváló Schubert compositio nyitotta meg a műsort, mlt egy művészi fütty szóló követett pompás zongora kísérettel. A közönség szünni nem akaró tapsa tom-

SODOMA és GOMORHA I. rész még kedden és szerdán az APOLLÓBAN

* Helga Noerisson táncestélye, mely vasárnap este lesz a Kulturpalota nagytermében, ma is nagy érdeklődést keltett mindenfelé, mert a nagy táncművész nő hírneve máris elterjedt Aradon. Akik a külföldi lapokat olvassák, sokszor találkoznak Helga Noerisson sikereinek hírével. A legutóbbi bécsi lapok emlékeztek meg arról, hogy a bécsi Konzerthaus nagytermében Helga Noerisson fellépett Betty Fischerrel az osztrák főváros legünnepelebb operett primadonnájával és Josma Selim-mel, az egyetlen német dizőzzel, a német Medgyaszayval. Noerisson művészetéről a Presse kritika ezeket írja: Helga Noerisson a gyönyör és szépség megnyilvánulása, akinek ereje, bája és gyönyörűsége a test és lélek harmonikus viszonyában öntudatig emelkedett, megnesmedett. Az érzések mély árja pezseg a test csodás vonalain végig és Noerisson táncai tökéletes művészi élvezetet nyújt.

* Steinitzer és Török fényképezési szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

Közgazdaság.

Dollár-pánik Aradon.

Ma délelőtt a leu emelkedése következtében nagy mozgalom keletkezett az aradi valutapiacra. A leu múlt heti esésekor többen további zuhanásra számítottak és az egyre növekedő nyugati nemes valutákba fektették leu készleteiket. Szombatra azonban erős emelkedő irányzatot öltött a leu és a már közel 300 leig emelkedett dollár ma reggelre 200 alá szállott. A leu esésére spekulálók között ma reggel nagy izgalom támadt, amikor a magánforgalomban már 190, sőt 185-ös áron kínálták a dollárt. Már 300.000, 700.000, sőt milliós veszteségekről beszéltek a dollár és a svájci frank nagyarányú olcsóbbodása következtében. Egyik aradi nagyobb cégről, amely nemrég keletkezett, már azt beszélték, hogy másfélmillió leit veszített dollárvásárlásain. Tényleges veszteségek nem voltak, mert az alacsony áron senki sem adta el drágán vett valutáit. A leu esésére spekulálók még mindig nyereséget remélnek és ma délután a 7.65-ös párisi előtőzsde és a 7.50-es párisi nyitás következtében a leu további esésére számítanak és a dollár iránt újból feléléknült a kereslet, amely estig 230-ig hajtotta fel az árat. Zürichben a mai nyitásnál 34.10-ig ugrott a francia frank, amely a zárásig 32.80-ra esett vissza. Valószínű, hogy a zürichi nyitás frankemelkedése folytán jött 7.50-es leukurzus és a ma új erőt nyert kontremín részére a hullámozó leu fiamarosan újabb csatlódást fog hozni.

Aradi valutaárak. (Február 5.) Dollár 200, márka 0.01, dinár 2.30, szokol 5.80, francia frank 12.50, magyar korona 0.075. Kifizetések: Budapest 12.50, Bécs 320, Berlin 0.0070, Prága 6.

Bucurestii tőzsdézárát. (Február 5.) Páris 12.30, Berlin 0.0057, London 898, Newyork 192, Milano 9.25, Zürich 38, Bécs 0.0031, Prága 5.80, Budapest 0.9, Valuták: Napoleon 700—720, márka 0.0095—98, léva 1.20—1.25, török lira 1.30—1.32, angol font 910—920, francia frank 12.50—12.70, svájci frank 40—42, lira 9.60—9.70, drachma 2.70—2.80, dinár 1.85—1.90, dollár 186—190, lengyel márka 70—75, osztrák korona 0.0032—32.50, magyar korona 0.07—750, szokol 5.85—590.

Zürichi zárát. (Február 5.) Berlin 0.0125, Amsterdam 209.25, Newyork 532.25, London 2479, Páris 32.80, Milano 2550, Prága 15.65, Budapest 0.2050, Belgrád 5.15, Varsó 0.01250, Bécs 0.0074, bélvégzett 0.0075.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 5.) Napoleon 9900, angol font 122.75—125.75, dollár 2626—2735, francia frank 157.50—167.50, lira 126—132, márka 0.07—8, osztrák korona 0.0370—390, lei 12—13, szokol 77.50—81.50, svájci frank 491—515, dinár 26—28, lengyel márka 0.0725—825, léva 15.50—16.50, hollandi forint 1037—1072.

= Új parfümgyár Aradon. A vámdíjtelek felemelése következtében a „Th. Balders Parfümery Co. Ltd.” amerikai parfümgyár vezetősége, amely eddig is dolgozott Erdélyben és Bukovinában, elhatározta, hogy Aradon illatszert és piperezappangyárt létesít. Az aradi gyár vezetősége szombaton alakult meg. Az aradi részvénytársaság alaptőkéje négy millió lei, amelyet már tuljgyeztek. Az igazgatóság a következőképen alakult meg: Elnök dr. Beles Jenő közjegyző, alelnök dr. Baross Lajos nagykereskedő, igazgatósági tagok: dr. Rácz Sándor ügyvéd, Flansu Nestor droguista, Mairovitz Márton erdőtulajdonos, Hermann Gyula gyártigazgató, dr. Kardos Géza főorvos, dr. Kovács Aladár gyógyszerész (Timisoara), Baeder Hermann gyáros (Budapest), Steinfeld Sándor gyáros (Budapest), dr. Miclea Sever ügyvéd, dr. Papp Tivadar ügyvéd, dr. Lutai Cornel ügyvéd, Zima Tibor országyűlési képviselő, dr. Marsieu Iusiu országyűlési képviselő, Hargittay Bertalan bankigazgató, Rácz Emil építész-mérnök. Az igazgatóság a gyár vezetésével Hansu Nestor és dr. Rácz Sándor igazgatósági tagokat bízta meg. A gyár üzemet a Str. Consistorului (Batthyány-utca) 6. számú saját házában meg ezen a héten megkezdte.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.

Cenzurát:
Dr. V. MARCOVICI

13741

Rádio Hirdetési Iroda 2387/a. sz.

GUMMISAROK ÉS GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban óv nedvesség és hideg ellen!

Mozi.

* Mindössze két napig még, kedden és szerdán látható az Apollóban a legcsodásabb Dorian-filmnek, a Sodoma és Gomorhának első része. Az eddigi három napon át Arad mozilátogató közönsége felcsigázott érdeklődéssel, nagy tömegekben kereste fel az Apollót s a várakozás a legteljesebb mértékben kielégítést nyert: a publikum a legnagyobb elragadtatással konstatalta, hogy ez a pompázatos Dorian-film, a Sodoma és Gomorha művészi tökéletességével, kitűnő színészeivel, milliókat felémészto rendezésével és cselekményének izgalmas változatosságával messze kiemelkedik az eddigi filmek szokásos nivójából.

* A Getho hídja még kedden kerül színe az Urániában, a film-dráma megragadó érdekességű jelenetek közepette egy talán épen a mai időkben igazán aktuális témát dob felszínre a zsidókérdést.

Keresek megbízóim részére: házakat, földeket, szállókat, üzleteket.

Komoly vevőim vannak. Díjtalan előjegyzés. **HAASZ ALBERT** ingatlanforgalmi irodája. Str. Romanului (Zrínyi-utca) 6. Magyarai ház. 13514

Perzsa szőnyeg szövő tanfolyam

nyílik városunkban, melynek vezetői a hírnevessé vált Székelyek. Saját találmányu patent szövőszékeiket hozzák forgalomba, melyeken 50% anyag és munka megtakarítást lehet megspórolni, e szövőszékeken 10 peró alatt teljesen el lehet sajátítani a legmodernebb perzsa szőnyeg szövést.

Beiratkozni lehet: 13050

Weisz és Benjámín cégnél

A kurzus e hó 8-án kezdődik.

Jacob Weisz Jakab

üzletében

a volt „Katalin-fürdő” épületében. Elsőrendű liszt, árpa, zab, korpá és egyéb hüvelyes áruk, valamint naponta friss kenyér a legolcsóbb napi értért pontos kiszolgálás mellett kaphatók. — Bármily mennyiség házhoz szállítatik. 13186

Tavaszi felöltő, ruha és jemper ujdonságok megérkeztek

PLESZ GYULA

céghez, Arad, Str. Col. Priei 3. (Vörösmarty) A szállítás hátsó bejáratával szemben. Angol és francia mértéktutáni rendelések izlésesen esakészíttetnek.

„Chrysantheme” virágszalón és magkereskedés.

Üzlet: Strada Eminescu 41. Vadász-kürt szállodával szemben. Kertészlet: Calea Aurei Viziou 22-2 ben. Éző és művirágok, valamint németországi magvak jutányosan kaphatók. 13064

Apró hirdetések.

Levelezés.

„IGAZ BARÁT”-nak levele van, kérem átvenni. 571

„FEBRUAR”-i Palkót huszonhetedikre értesítsd. Változás előnyükre. Ha csak lehet várj. Ibovkád. 566

Alkalmazás.

JÖLFÖZŐ szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban. 4000

MINDENES főzőnő kerestetik február 15-ére kéttágu családhoz. Cim a kiadóhivatalban. 496

MADERA, riselő, renessáns, monogram és filé munkát jutányos áron vállalok. Cim a kiadóban. 508

KIFUTÓ felvétetik Knieszer papirkereskedőnél, Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 505

FÜSZERKERESKEDŐ SEWÉD, ki rakárnoki teendőkhöz és kirakat rendezésben jártassággal bír, alkalmazást nyer. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 585

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik magános urhoz nyugdíjas nő. Vidékre is megy. Levelet „Közép kor” jellegre a kiadóhivatalba. 544

KAMMERJUNGER, oder Hausfräulein perfekt im Schneidern u. gewandt im Damendienst empfiehlt sich. T. M. Bul. Carol I. (Erzsébet-körút) 37, ajtó 19. 572

JÖLFÖZŐ szakácsnő ur házhoz ajánlkozik. Miklós Mariska, Str. Consistorului (Batthyány-utca) 21. 570

JOBB LEÁNY szobaleánynak azonnali belépésre ajánlkozik. Cim: Strada Brațianu (Weitzer J. utca) 17. házszám-terfél. 573

ÖTVENKÉT ÉVES, intelligens özvegy urnő óvadékkal ajánlkozik fürdőre, vagy házvezetőnek öreg urhoz. Cim a kiadóban. 575

PERFEKT szakácsnőt keresek. Örtty, Str. Brațianu (Weitzer-utca) 12. 12999

TANULÓ LEÁNYOK fehér varráshoz és egy kisasszony előnyomdához felvétetik Vidornánál, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. 576

SZOBALEÁNY jó bizonyítvánnyal felvétetik. Strada Muresanu (Nádor-u.) 3. 578

KERTÉSZT konyhakertek és gyümölcsös önálló kezelésére lakás, fűtés és fixfizetés mellett felvesz azonnali belépésre ügyvár Beél. 580

MINDENES FŐZŐNŐ felvétetik. Strada Consistorului (Batthyány-u.) 31. I. em. 3. szám. 588

Vétel és eladás.

KIS szmírna szőnyegek, fali és egyéb dísztárgyak, cizellált talpas poharak, függönyök stb. eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. emelet jobbra. 1000

HANGVERSENY ZONGORA eladó. Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 42. ajtó 22. 569

FÜZNI VALÓ sárgarépa és valódi mákói dughagyma eladó. Strada Muresesti 6. sz. 568

JÓKARBAN LEVŐ „Undervood” írógép megvételre kerestetik. Ajánlatok Muzsaj József városi színházzal szemben küldendők. 574

HÁLÓSZOBABERENDEZÉS komplett, világos, modern 40.000 lefért eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 12999

HASZNALT géprongy megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 100

MŰTÁRGYAKAT, a porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmírna-szőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer EHz-palota.) 11895

MINDENEMŰ ÉKSZERT, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

ÚJ GYERMEKKOCSIK, OLASZ HEGEDŰ olcsón eladók. Gyermekekcsik mindenemű javítását, gummizást, fedélkésztést jutányosan vállalom Strada Bolintineanu (Arany János-utca) 1. mellett fürdőgyár mögött. 854

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13578

YOST eredeti festékpárnák klasszikus a legjobb carbonpapir kaphatók Szegfű író-gépvállalatnál Luther-utca 1. Telefon III. 18731

ELŐRAJZOLÁSHOZ új minták érkeztek Erneszt kézimunka-üzletébe, a színház mögött. Függönyök, ágyszerítők szolid árkban. 514

REBDLŐ és szalon asztal, villanyosillár, képek stb. eladók. Cim Str. Gozdu (Szent István-u.) 1a. 531

Ingtalan.

ELADÓ emeletes ház Bulev. Carol (Erzsébet köruton). Cim kiadóban. 508

BÁNÁTBAN, országot mellett 82 holdas birtok élő és holt felszereléssel, holdként 14.500 lefért eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 12999

MODERN HÁZ 3 szobás lakással eladó. Cim a kiadóban. 495

Üzletek.

ERDÉLY egyik megye székhelyén kényelmes megélhetést biztosító, szépen felszerelt drogueria eladó. Dunky, Cluj, Fő-tér 10. Radio Hirdetési Iroda 2922. szám. 567

FÖTÉR közelében modern berendezésű kirakattal bíró üzlet sürgősen eladó. — A fötéren nagyobb üzlet lerakatkak, vagy textilnek alkalmas, sürgősen. Megbízott „Argus” iroda Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13413

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁST keres feltétlen ur családnál intelligens urileány. Cim a kiadóban. 582

Különbéle.

KÖZPONTBAN üzlethelyiséggel rendelkező kereskedő penzesársat keres 200.000 Lelei. Ajánlatokat „Kereskedő” jellegre a kiadóba kér. 577

ELVESZETT bétfőn délelőtt fél pár briliáns függő. Megtaláló magas jutalomban részesül Zaránd Ferencné Kalvin János-utca 7-9. 561

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Üzemben levő gazdasági gépek

u. m.: 1 gőzeke garnitúra, 1 drb. 50-55 HP. Stock-rendszerű W. D. motor szántógép, 1 drb. 60 HP. Hart Parr tractor szántó eke, 1 drb. kőörre berendezett széna és szalma préselő gép, 1 drb. 8 HP. cséplőgarnitúra, 1 drb. 12 HP. cséplőszekrény és mindenféle gazdasági eszközök és felszerelések, továbbá egy 4 járatu modern, alig használt köles malom 1 wagon napi teljesítő képességgel, teljes felzereléssel. 13049

jutányosan eladók.

Bérrudalom, Chisinau (Kisjenő) Aradym

ELIDA

piperecsappon azoknak, kik a minőségre sokat tartanak.

Vasárközpont:

Barthmos Viktor, Arad

Strada Alexandri No. 3

Telefon 808 és 718.

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsiros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehelet finomsága harmattal volna bevonva. (Miteserek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb araszépitő. — Készíti

Dr. Földes és Hehs Margitroema gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 28.
Arad—Uj-Micalaca. 12091

Versenytagyalási hirdetmény.

Az aradi Patronázs Egyesület oladja versenytagyaláson Strada Fabriciei (Gyár-utca) 24. szám alatt fekvő beitelkes emeletes házat (volt gyufagyár épület) Feltételek a Strada. Gheorge Popa (Ferdinánd-utca) 3. szám alatt délelőtt 9—1 óráig a titkári hivatalban betekintheők. 579

Caile Ferate Române. Dir. Vi. Regională Arad.

Publicatiune.

Se aduce la cunoștință generală ca in ziua 22. Februarie 1923. in ora 12 se va ține licitație la Direcțiunea Regională CFR. Arad pentru aprovizionarea lemnelor de foc.

Avem nevoie de: 300.000 m³.

Pentru orice informațiuni a se adresa in toate zilele de lucru intre orele 12—13 la Dir. Regională CFR. Arad (Serviciul Economic etaj I. camera 25) unde se pot lua deslusirile necesare.

Arad, la 29. Ianuarie 1923.

Seful Serv. de Economat:

Fohty.

Director Regional:

Dima.

510

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg & Partner, 12311
Fr. H. Soltau, betékezetes
kötészeket megterhelt
gár, ellenkező esetben az összes
bevitel Szavakok kizárásánál
speciális szöveg a legfőbb részben
csalé ajánlatoknál felvezetett
vára esetén az engedje magát
speciális szermet Szavakok
délje meg kizárólag akadémia
szavakok elmaradás esetén ren-
nog a Vlagyimir szavakok. Men-
díjtanban részben 1918-ik